

PROCES KREOVANIA DOPYTU

Prednáška 4

Teória hraničnej užitočnosti

- Užitočnosť
 - **Celková užitočnosť (TU - Total Utility)** - Celkové uspokojenie, ktoré spotrebiteľ získa zo spotreby všetkých jednotiek spotrebovaného tovaru v danom časovom období.
 - **Hraničná (marginálna) užitočnosť (MU – Marginal Utility)** – Dodatočné uspokojenie získané spotrebovaním jednej ďalšej jednotky tovaru v danom časovom období.

Klesajúca hraničná užitočnosť

- **Zákon klesajúcej hraničnej užitočnosti.**
- Čím viac tovaru sa spotrebúva, tým menej uspokojenia poskytnú ďalšie spotrebované jednotky tovaru.

Optimálna úroveň spotreby - jedna komodita

- Problém merania užitočnosti
 - Možnosť - peňažnými jednotkami
- Aké množstvo statku by mal spotrebiteľ kupovať, ak by mal konať racionálne?

⇒ **spotrebiteľský prebytok**

Hraničný spotrebiteľský prebytok

(Marginal Consumer Surplus – MCS)

- MCS je rozdiel medzi tým, čo je spotrebiteľ ochotný zaplatiť za jednu ďalšiu jednotku tovaru a tým, čo skutočne zaplatí.

Celkový spotrebiteľský prebytok

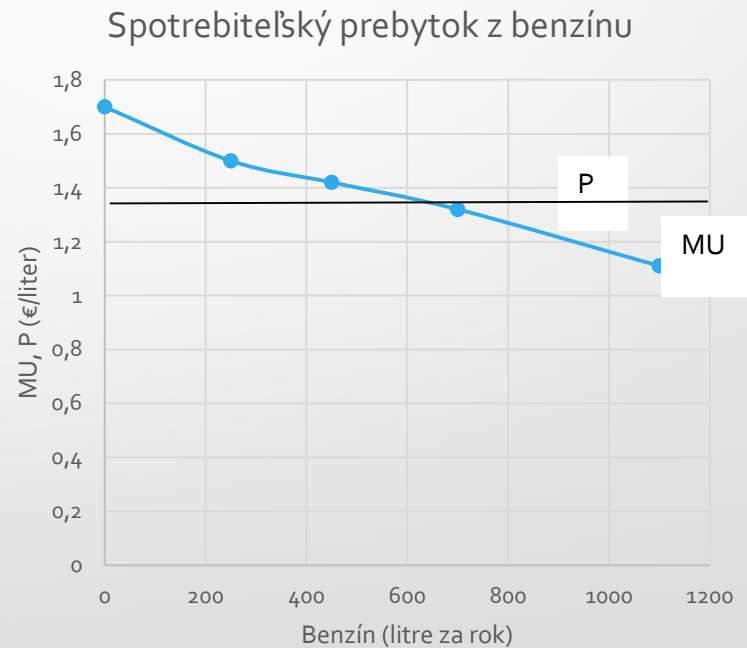
(Total consumer surplus - TCS)

- TCS je súčet všetkých hraničných spotrebiteľských prebytkov, ktoré sme získali zo všetkých jednotiek spotrebovaného tovaru.

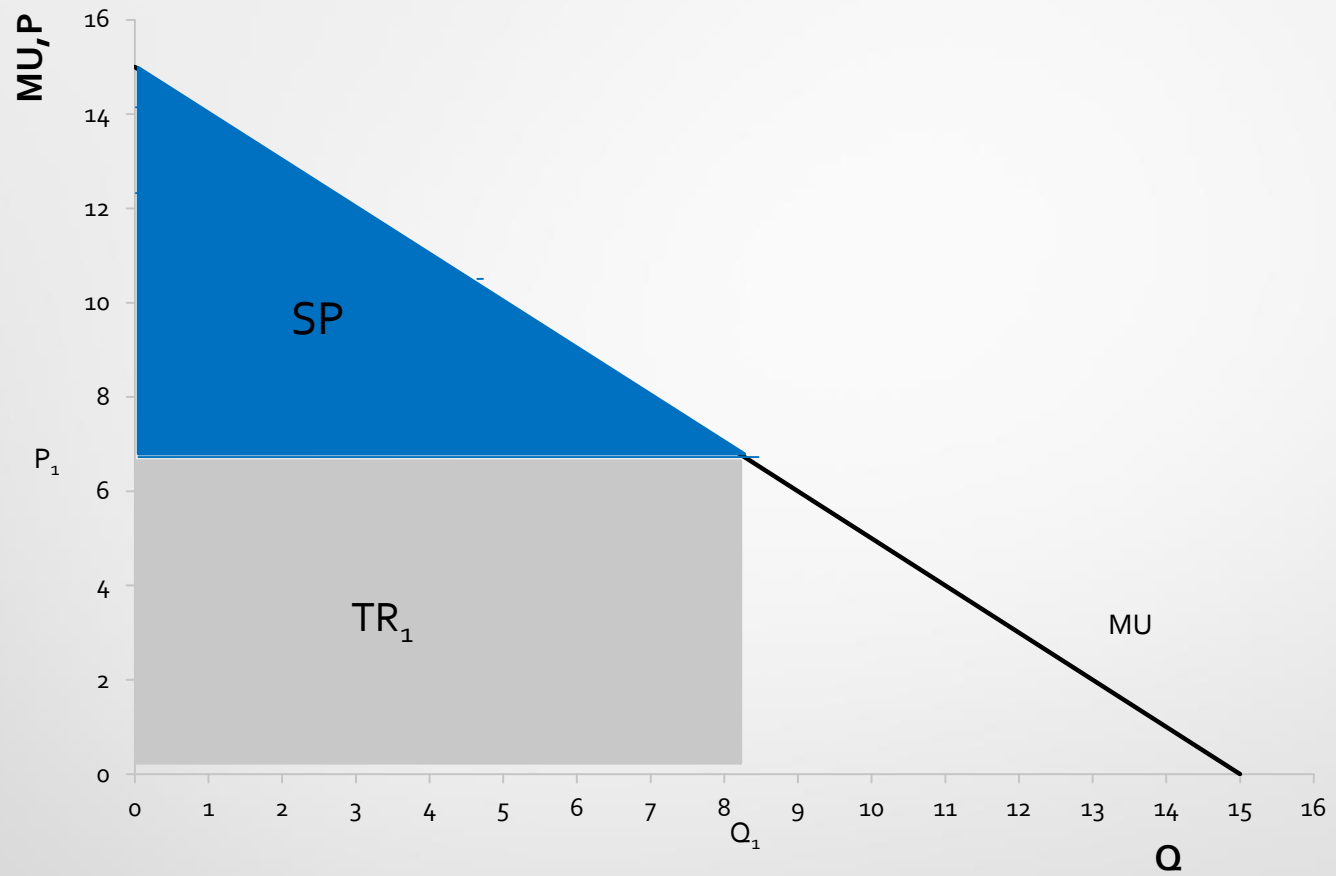
Racionálne spotrebiteľské správanie

- Racionálny spotrebiteľ sa snaží maximalizovať celkový spotrebiteľský prebytok

Q	MU
0	1,7
250	1,5
450	1,42
700	1,32
1100	1,11

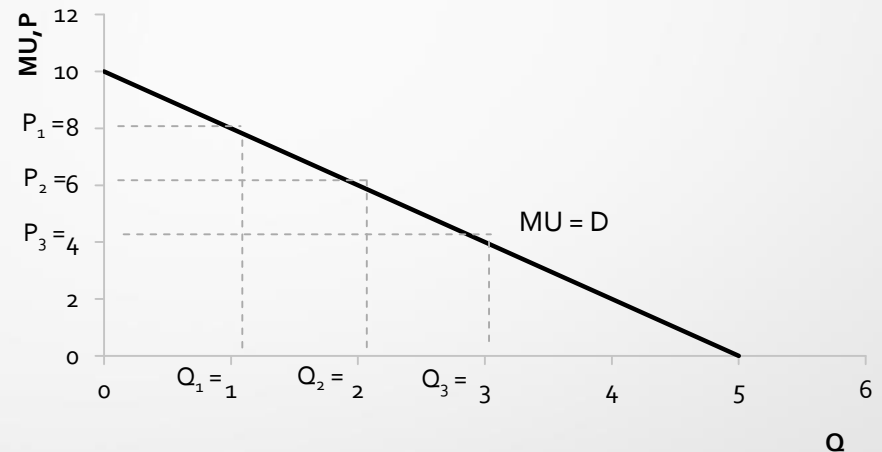

Spotřebitel'ský prebytok

Hraničná užitočnosť a krivka individuálneho dopytu

- Krivka hraničnej užitočnosti určitého statku vyjadruje to isté ako krivka individuálneho dopytu tohto statku

Dopyt v podmienkach rizika a neistoty

- Problém s nedokonalými informáciami

Postoje k riziku a neistote

Existujú tri možné kategórie postojov k riziku:

- Rizikovo neutrálne
- Láska k riskovaniu
- Averzia k riskovaniu

Prístup k analýze spotrebiteľského dopytu na základe atribútov

- Teória, ktorá demonštruje, ako výber spotrebiteľa medzi rôznymi druhmi produktu závisí od charakteristík ako sú ceny rôznych druhov produktov, rozpočet spotrebiteľa a vkus spotrebiteľa.
- Je založená na predpokladoch:
 - Všetky výrobky majú rôzne vlastnosti.
 - Rôzne značky výrobkov majú tieto vlastnosti v rôznych pomeroch.
 - Charakteristiky sú merateľné: sú objektívne
 - Charakteristiky spolu s cenou a príjmami spotrebiteľov určujú výber spotrebiteľa.

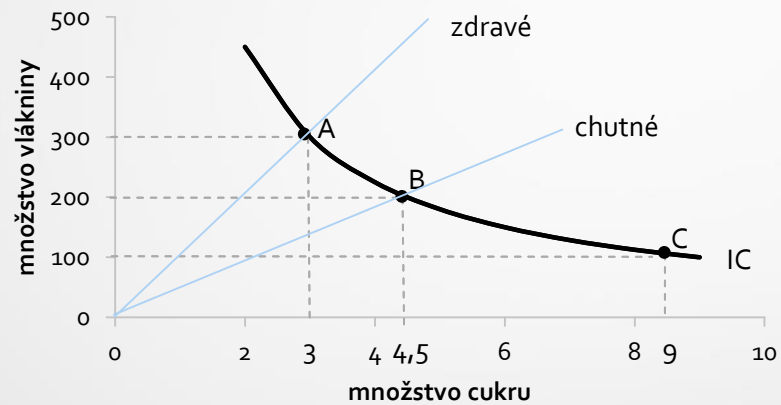
Rozpočtové obmedzenie

- Množstvo produktov, ktoré si spotrebitelia kúpia bude závisieť od ich rozpočtu a od cien produktov.
- Hranica efektívnosti.
 - Priamka znázorňujúca maximálne dosiahnuteľné kombinácie dvoch charakteristík produktov pre daný rozpočet.

Indiferenčná krivka

- Krivka znázorňujúca kombinácie dvoch charakteristík produktov (príp. dvoch rôznych produktov), medzi ktorými je spotrebiteľ indiferentný.

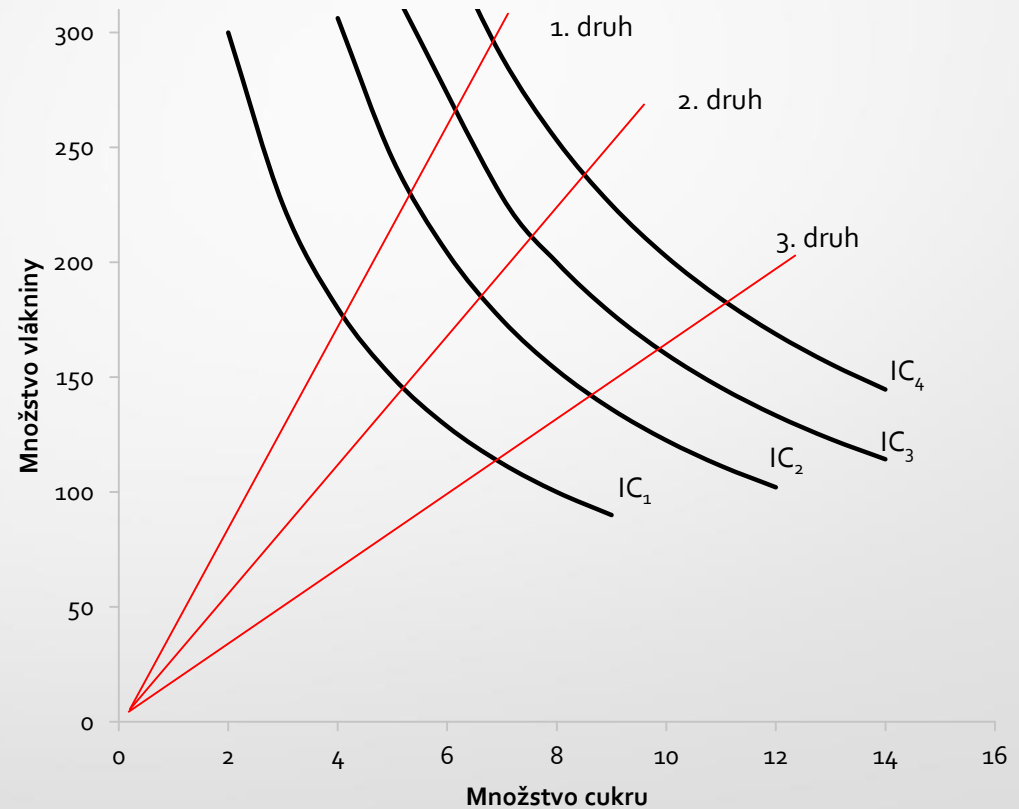
Indiferenčná krivka pre cereálie

Mapa indifferenčných kriviek

Cereálie

- reprezentatívna vzorka súboru indifferenčných kriviek spotrebiteľa, ktorá slúži ako graf usporiadania jeho preferencií.

Hraničná miera substitúcie

- je pomer , v ktorom je možné vzájomne nahrádzať statok s rôznymi charakteristikami, príp. dva statky

Klesajúca hraničná miera substitúcie

- Ak sa pohybujeme po indifferenčnej krivke smerom doprava a dole, hraničná miera substitúcie klesá.

Optimálna kombinácia charakteristík produktu (príp. produktov)

